

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Consideratio de actionibus quotidianis obeundis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Confidera III. Quam æquum proin fit, ut amorem (cen-
 ſuram, cum quo non niſi omnia mala pariter venerunt, ex-
 cedas, & Spiritui Sancto tanquam cœleſti amori aditum
 operias, utpote de quo iure dicere queas: *Venerunt autem
 nobis omnia bona pariter cum eo.* Exclama ergo cum Eccle-
 ſia: *Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, &
 tui amoris in eum ignem accende.* Colloquium ad Chriſtum.

CONSIDERATIO.

DE ACTIONIBUS QUOTIDIANIS RITE
OBEVNDIS.

Confidera I. Quæ conditiones ad actionem bonam &
 perfectam requirantur; tres videlicet, nempe ut fit bona
 quoad *ſubſtantiam*, quoad *modum*, quoad *finem*. Bona quo-
 ad *ſubſtantiam* erit, ſi ſaltem divinæ legi, & rationi non fit
 diſformis; hinc etiam actiones indifferentes, ut laborare,
 comedere, bibere, ludere, ambulare, colloqui, dormire &c.
 hoc ſenſu bonæ dici queunt. Negari tamen non debet, dari
 hæc in parte latitudinem, & unam actionem etiam quoad
 ſubſtantiam aliâ meliorem eſſe; ſic enim, cæteris paribus,
 melior eſt actio, quæ plus charitatis continet, (*multum e-
 rum facit, qui multum diligit*, ait Thomas Kemp. l. i. c. 15.)
 illa autem plus charitatis continet, quæ majorem propriæ
 voluntatis abnegationem, & difficultatem involvit, aut non
 appropriam duntaxat, ſed alienam, etiam ſalutem procuran-
 diam ordinatur. Bona quoad *modum* ut fit, requiritur, ut
 impetris *in gratia* fiat, deinde cum debita *diligentia* pera-
 gatur; demum ut non ex neceſſitate, ſed cum magna prom-
 ptitudine & hilaritate obeatur; *hilarem namque datorem
 diligit Deus*, teſte D. Paulo 2. Cor. 9. quæ quidem tres con-
 ditiones, quod perfectiores fuerint, tantò etiam quoad mo-
 dum perfectior erit actio. Quoad *finem* denique bona erit ac-
 tio, ſi propter cauſam honeſtam & aliquo modo ſupernatu-
 ralem eliciatur, nempe ut beatitudo obtineatur, vel æternæ
 pœnæ devitentur, vel ut Deo ſuper omnia amato beneplac-
 ceant, quæ ultima cauſa, ſicut omnium perfectiſſima eſt, ita
 merito ſuadetur ab Apoſtolo ad Rom. 16. *Omnia veſtra in
 charitate fiunt*, per hanc enim actiones noſtræ divinum
 quidpiam hauriunt, & quodammodo deificantur, ut loqui-

tur S. Gregorius Nazianzenus. Unde facile patet, actionem secundum finem spectatam tantò meliorem esse, quantò prior est amor, ex cuius motivo elicitur; tantò autem puriorem esse amorem, quantò minùs de solatio, prämio, laude, aut commodo terreno admittit. Examina ergo, quomodo tres istas conditiones hactenus in actionibus tuis observas, tantòque maiorem deinceps diligentiam in iisdem persequendis adhibe, quantò difficilius est, easdem in praxin deducere: certè S. Hieronymus c. 4. contra Pelag. expressè ait *Cunctorum in carne iustorum imperfecta perfectio est.* & S. Bernardus in epist. 111. intrepidè ausus est dicere: *scio sibi hic gradus à quoquam in hac vita rellè apprehensur, ut se homo diligat tantum propter Deum. Afferunt huius qui experti sunt; mihi fateor in hac vita impossibile, videri illum apprehendere.*

Considera II. Quas ob causas omnem diligentiam adhibere debeas in actionibus tuis quotidianis ritè perficendis, ob tres videlicet. I. *Propter Deum*: si enim famulantes opifices Regi alicui terrene servientes, omnia cum singulâ diligentia & perfectione perficiunt; quantò magis Deo, Regi Regum, & Domino Dominantium nihil nisi undeque perfectum offerri debet. Unde meritò semper reipsum quamvis actionem excitare cum Davide deberes, & dicere: *Totis viribus hanc actionem perficiam, non enim homini præparatur, sed Deo.* II. *Propter te*: cuius perfectio & utilitas in operibus quotidianis ritè peractis consistit, ut earborum bonitas ex fructibus colligitur, ita qualitas hominum ex operum qualitate concluditur. Si ergo in omnibus tuis arboribus optimos quosque fructus optiâres, & si in tua personâ testate foret, omni studio procurares; quantò magis cogitare debes, ut tu ipse fructus non nisi optimos, utpote in æternitatem duraturos proferas; cum hoc, auxiliante divina gratia, semper efficere possis; *magis siquidem Deum propter te ex quanto quis agit, quam opus, quod facit, ut sapienter præcipit Author l. 1. de imit. c. 15. advertit.* III. *Propter Primum*: cum enim eorundem operum tuorum fructum largi factorium & impetratorium, si non totum, magnâ certè parte in auxilium & solatium viventium & Defunctorum offeras, au non vel hoc etiam titulo non modicè incitaberis.

eadem cum maxima perfectione perficienda. Dic enim, amico tuo singulariter dilecto in paupertate tua succurre- res velles, & Deus tibi potestatem daret, plumbum, argen- tum, vel aurum pro libitu creandi; an in tali casu non au- rum potius, quàm argentum aut plumbum creares? cur er- go, cum Deus potestatem tibi dederit, ad aurea potiùs opera, seu ex charitate facta, quàm argentea ex minùs perfectis mo- tivis elicitia; aut plumbea, id est, negligenter peracta, pro- ducenda, non illa potiùs, quàm ista producere studes?

Confidera Ill. Quæ media adhibere possis, & debeas, ad actiones tuas quotidianas dicto modo perficiendas. Tria præcipuè suadço. Primum est, ut *deliberatè* eas perficere studeas, non temerè scilicet, aut ex consuetudine eas elicien- do, sed cum legitima intentione singulis aut potioribus saltem actionibus tuis præfixâ; per hanc quippe intentio- nem memoria trium morivorum suprà indicatorum renova- bitur, & hoc ipso non parvus etiam stimulus addetur ad eas- dem cum magna perfectione producendas. Secundum est, ut *liberè*, id est, absque omni sollicitudine de præteritis & fu- turis alijs operibus actiones tuas singulas perficias; cum e- nim demon advertat, pluribus intentum sensum ad singula minorem esse, id unum agit. ut animum operantis vel præ- teritorum recordatione, vel futurorum sollicitudine distra- hat, & ad bene operandum inhabilem efficiat. Unde, quod olim apud Ethnicos sacrificantibus dicebatur: *Age, quod a- git*: id tibi occine, tantaque cum applicatione animi singu- las tuas actiones perage, ac si postremæ in vita forent, Deiq; gloria, ac totius generis humani salus ab ijsdem dependeret.

Tertium est, ut *ordinatè* quoque illas perficias; absque hoc enim ordine confusè propositæ non parùm distrahent ani- mum, & dum inquirere primùm oportet, quæ alteri præfe- renda sit, sollicitum ac turbatum efficient; unde S. Ignatius ad impedimentum hoc removendum pridie semper actiones sequentis diei ordinare solebat, ut, dum sua cuique horæ a- ctio destinata scitur, liberius vires ad eam solam converte- rentur. ut autem hunc ordinem tantò faciliùs conficias, & observes, sequentia monita non parùm proderunt.

I. Operam dabis, ut tempus dormiendi & surgendi pru- denter definitum habeas, rigidiq; observes; alioqui enim

totus diurnarum actionum ordo non raro, nec levi cum
spendio turbabitur.

II. Si commodè potes, quotidie tempus aliquod facti
meditationi cujusdam mysterij de vita Christi aut Sapientiarum
aut alterius doctrinæ piæ impendes; vix enim explicari
potest, quantas vires ejusmodi meditatio habeat, ad omnes
totius diei functiones ritè alacritèrque perficiendas.

III. Horas Canonicas, si ad easdem in Choro dicendas
non obligaris, maturè, & ante alias actiones recitabis, ut
ut majori cum devotione & quietè eas persolvere queas; ut
ut liberior & expeditior sis ad reliquas muneris tui functiones
peragendas. Idem in SS. Missæ Sacrificio offerendum
quantùm fieri potest, observa,

IV. Post preces matutinas, & horas canonicas peractas
prima tuâ cura sit, ut librum aut thecam manuales agendarum
inspicias (nisi pridie ante somnum id feceris) & quæ
illo die, & quo modo & ordine peragendum sit, accuratè
dispicias, definiâsque. Convenit autem hunc librum
theçam in aliquot partes distingui, in quarum prima in
mi Parochiani, aut in alia gravi necessitate constituti.
secunda denuntiationes publicè faciendæ. In tertia res
Decanum, vel Vicarium generalem scribendæ, aut de
doctis viris proponenda; in quarta translationes Festorum
in quinta alia negotiola minoris momenti notentur.

V. Reliquum tempus matutinum, nisi aliud necessitas
charitas exigat, privatæ lectioni aut studio impendas, & præ
cipuè concioni proximè habendæ, quam semper mature
perfectam habere studebis, ne alioqui temporis angustijs
tus minùs utiliter eam componas.

VI. Etiam prandij cænæque tempora, quantum fieri
potest, definita habebis; tum ut importunas cogitationes
cibo & potu liberius excutias; tum ut reliquarum functionum
ordinem minùs interturbatum conserves.

VII. Si quas œconomicas curas suscipiendas habebis
in tempus, quod prandium subsequitur, rejicies. Quod
verè aut visitandi ægri, aut ambulatio, itèrve suscipienda
erit, id ipsum quoque pomeridiano tempore, utpote apertè
facias.

VIII. Si tempus aliquod ordinarijs functionibus superest

semper alia actio determinata sit, quam substituas, ne origi-
natorum omnium origini ullus unquam apertus sit locus.

IX. Noli autem turbari, si subito quopiam casu, aut ne-
gijis intervenientibus constitutum ordinem diurnum in-
terrumperere, vel mutare cogaris, sed potius optimum tuarum
infectionum ordinem esse crede, quem sanctissima Dei vo-
luntas per ejusmodi negotia supervenientia sufficienter in-
dicata designat.

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione Christi legi potest l. 3. c. 31.

Ex Ascetico vel historico aliquot capita.

Ex libello Exercitiorum legi hodie utiliter possunt Re-
gulae à S. Ignatio, ut cum Orthodoxa Ecclesia rectè sen-
tiatur, præscriptæ, quæ in sequentibus monitis consistunt.

I. Ut promptus semper animus retineatur, ad obedi-
entiam, & sentiendum cum Ecclesia Catholica.

II. Ut laudetur frequens confessio & communio, Missæq;
auditi, & horarum canonicarum tam privata, quàm publi-
ca recitatio.

III. Ut Religiones & vota religiosa pariter commenden-
tur, & status cælibatus, aut virginitatis conjugio præferatur.

IV. Ut reliquiarum veneratio, & invocatio Sanctorum,
peregrinationesque ad illorum templa institutæ, cum indul-
gentijs, jubilæis, & alijs devotionis adminiculis laudentur.

V. Ut templorum extructio, ornatus, & imagines etiam
commendentur.

VI. Ut præcepta Ecclesiæ, Traditiones, Ritus, & Decreta
studiosè probentur; quemadmodum etiam doctrina sacra
num positiva, tum scholastica.

VII. Ut vitetur hominum, qui adhuc in terris vivunt,
cum Beatis in cælo existentibus comparatio; talis enim
comparatio, ut Thomas Kemp. l. 3. c. 58. ait, nullum fru-
ctum affert, sed potius dissensiones, & lites inutiles parit,
idèque Deo & Sanctis displicet.

VIII. Ut, cum de prædestinatione (quod rarò fieri expe-
dit) sermo habetur, cum magna circumspectione id fiat, ne
aut liberi arbitrij vires, & operum bonorum merita excludi
videantur; aut è contrario nimium ipsis tribuatur.